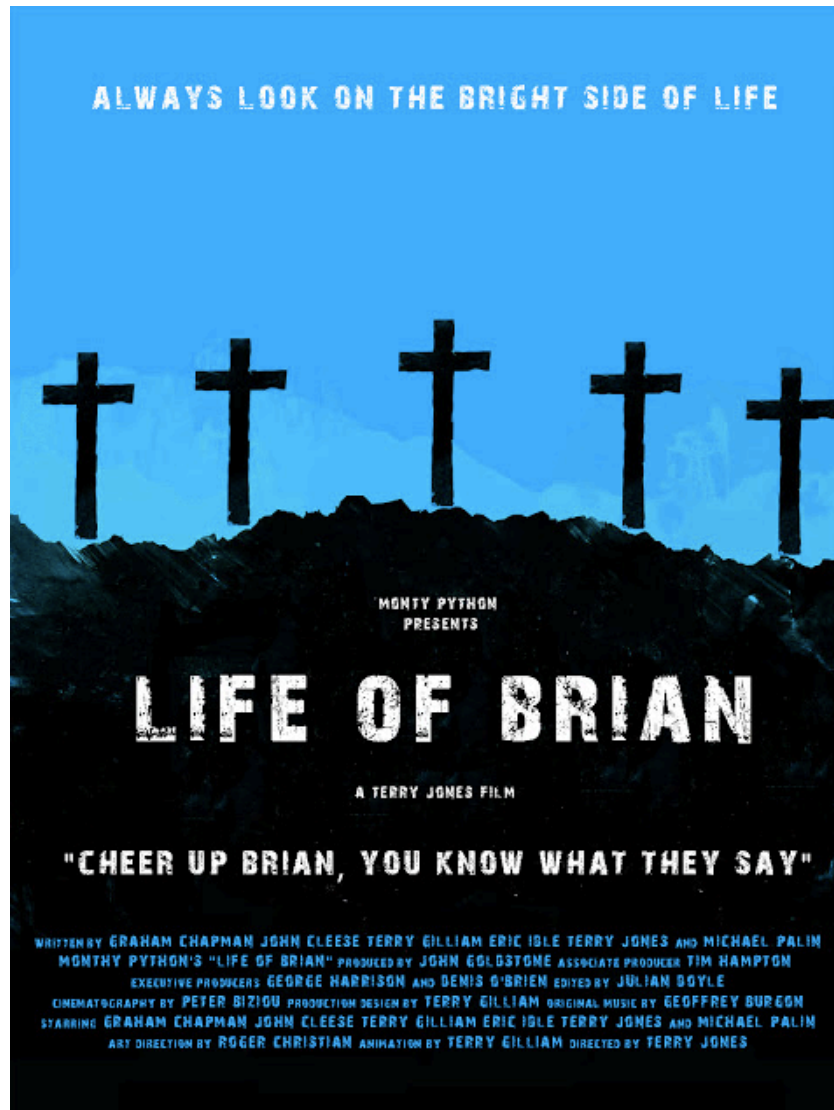

A LOOK ON THE CHRIST SIDE OF LIFE

Een onderzoek naar de status van het personage Brian in de film MONTY PYTHON'S LIFE OF BRIAN.

Naam:

Myrthe Peper (3838862)

Begeleidend docent:

Laura Copier

Taal- en cultuurstudies

Studiejaar 2014/2015 - blok 1

Maandag 1 december 2014.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting	p. 3
2. Inleiding en probleemstelling	p. 4
3. Theoretisch kader	p. 6
4. Het wetenschappelijk debat omtrent de status van Brian	p. 9
5. Vijfentwintig kenmerken van Christusfiguren in films	p. 13
6. Een filmanalyse naar het personage van Brian	p. 17
7. Conclusie	p. 22
8. Literatuurlijst	p. 23
9. Bijlage 1: De 25 kenmerken van Christusfiguren in films volgens Kozlovic	
10. Bijlage 2: Segmentatieanalyse	

1. Samenvatting

In dit onderzoek wordt gekeken *op welke manier(en) kan het personage Brian als Christusfiguur beschouwd kan worden*. Uit een combinatie van een literatuur- en filmonderzoek blijkt dat Brian beschouwd kan worden als een expliciet Christusfiguur, omdat hij zich (onbewust) openlijk identificeert met Jezus.¹

¹ Tatum, James Barnes. *Jesus at the Movies: A Guide to the First Hundred Years*. Santa Barbara: Polebridge Press, 1994, 210

2. Inleiding en probleemstelling

In 1979 bracht de Britse komediegroep Monty Python de film MONTY PYTHON'S LIFE OF BRIAN (kortweg LIFE OF BRIAN) uit. De film vertelt het verhaal van de joodse Brian Cohen, wiens levensloop overeenkomsten vertoont met het verhaal van Jezus zoals beschreven in de Bijbel. De komische film wordt daarom ook wel beschouwd als een persiflage van het Bijbelverhaal.² Om deze reden veroorzaakte de film destijds vele protesten en werden de makers van de film, de groepsleden van Monty Python, beschuldigd van godslastering.³

In november 1979 waren John Cleese en Michael Palin, twee leden uit de komediegroep, te gast in het Britse praatprogramma *Friday Night, Saturday Morning*. Zij voerden in deze uitzending een debat met twee voorstanders van het christendom; Mervyn Stockwood, bisschop van Southwark, en Malcolm Muggeridge, een Engelse schrijver, journalist, satiricus en mediapersoonlijkheid. Hierin werd gediscussieerd over de vraag of er in de film LIFE OF BRIAN gespot wordt met de christelijke religie als institutie, met hem Christendom in het algemeen of specifiek met het Bijbelse figuur Jezus. Stockwood en Muggeridge zijn van mening dat de film de spot drijft met het figuur Jezus van Nazareth. Als reactie hierop zegt John Cleese: “the problem that we have got, is that you think that we’re ridiculing Jesus and we say sort of sincerely and truthfully that that is certainly not what we intended to do and I believe that we’re not.”⁴ Uit het antwoord van Cleese blijkt dat Monty Python niet de intentie had om Jezus belachelijk te maken.

Uit deze korte sketch van het debat blijkt dat er onenigheid is omtrent de status van Brian, omdat zijn personage op meerdere manieren opgevat kan worden. Deze onenigheid komt zowel naar voren in het maatschappelijk debat rondom de film, dat zich richt op de vraag in hoeverre LIFE OF BRIAN spot met de Christelijke religie en het Bijbelverhaal, alsmede het wetenschappelijk debat. Het wetenschappelijk debat behandelt meerdere vraagstukken met betrekking tot de film, waaronder de vraag of het hoofdpersonage Brian gezien kan worden als een Jezus- dan wel Christusfiguur. In dit onderzoek staat de vraag *op welke manier(en) kan het personage Brian in LIFE OF BRIAN als een Christusfiguur beschouwd worden?* centraal. Om deze vraag te beantwoorden zijn er drie deelvragen opgesteld:

1. Wat is het wetenschappelijk debat omtrent de status van het personage Brian in MONTY PYTHON'S LIFE OF BRIAN?
2. Welke structurele kenmerken van de filmische Christusfiguur beschrijft Anton Karl Kozlovic en op welke manier zijn deze te gebruiken voor een filmanalyse van het personage Brian?

² *Friday Night, Saturday Morning*, Series 1, Edition 7, British Broadcasting Channel 2 (London: BBC2, 1979)

³ Bhaskar, Sanjeev. “What did ‘Life of Brian’ ever do for us?” *The Telegraph* (2009)

⁴ Ibidem

3. Op welke manier kunnen we het personage van Brian als een Christusfiguur beschouwen als we kijken naar de kenmerken van Kozlovic in combinatie met een filmanalyse naar het personage van Brian?

Om een antwoord te geven op de eerste deelvraag zal een literatuuronderzoek worden gedaan. Hierin wordt een inventarisatie gemaakt van wat er tot dusver is geschreven over het personage van Brian. In de tweede deelvraag wordt een artikel van Anton Karl Kozlovic besproken. Hij heeft als een van de weinige wetenschappers een aantal kenmerken van Christusfiguren in films heeft opgesteld. Deze kenmerken zullen gebruikt worden voor een analyse naar het personage van Brian. Echter, uit dit onderzoek zal blijken dat deze analyse niet volledig toereikend is om een antwoord te geven op de hoofdvraag. Daarom zal er ter aanvulling hierop een (narratieve) filmanalyse worden uitgevoerd, die een antwoord zal geven op deelvraag drie.

3. Theoretisch kader

In dit onderzoek wordt er gekeken naar de manieren waarop het personage Brian in *LIFE OF BRIAN* als een Christusfiguur gezien kan worden. Om hier een uitspraak over te kunnen doen, moet een onderscheid worden gemaakt tussen een Jezus- en een Christusfiguur, waarbij we stuiten op een conceptueel probleem. In zijn boek *“Reading the Gospels in the Dark: Portrayals of Jesus in Film”* haalt Richard Walsh het artikel “Christ Figures in American Fiction” van Robert Detweiler aan. Detweiler onderscheidt in dit artikel verschillende soorten Christusfiguren in literatuur. Hij observeert hierbij een conceptueel probleem: door het verloren gaan van het zogenoemde meta-narratief, “het grote verhaal van het Christendom”, is het Christussymbool eindeloos te manipuleren. Toen het meta-narratief nog dominant was, had het Christussymbool minder verschillende betekenissen.⁵ Dit fenomeen gaat samen met het ontstaan van meerdere verschillende interpretaties van de termen “Jezusfiguur” en “Christusfiguur”. Hierdoor ontstaat een conflict: er kan geen eenduidige definitie van (het onderscheid tussen) deze concepten gegeven worden. Daarom zullen er in paragraaf 3.1 een aantal wetenschappelijke interpretaties beschreven worden.

3.1 Het verschil tussen een Jezus- en een Christusfiguur

De Amerikaanse literatuurwetenschapper Theodore Ziolkowski maakt in zijn boek *Fictional Transfigurations of Jesus* een duidelijk onderscheid tussen de twee categorieën; “Jezus” en “Christus”. De eerste categorie omvat fictieve biografieën en verhalen over Jezus waarin het Bijbelverhaal in originele setting wordt gefictionaliseerd.⁶ Dit zien we bijvoorbeeld in *THE LAST TEMPTATION OF THE CHRIST* (1988). De tweede categorie, “Christ”, omschrijft Ziolkowski als “a hero who has some thematic connection-for example, as redeemer-to Jesus” en deze categorie bevat tevens twee concepten: “the fictional transfigurations of Jesus” en “the pseudonyms of Christ”.⁷ Het Christusfiguur heeft volgens Ziolkowski een thematische connectie met Jezus, maar is wel een ander personage. In zijn boek omschrijft Ziolkowski de twee concepten als:

The fictional transfiguration of Jesus can be delimited quite precisely: it is restricted to those works in which, all questions of meaning aside, the events as set down immutable in the Gospels prefigure the action of the plot. The “pseudonyms of Christ,” in contrast, constitute a much broader and vaguer category which includes any novel in which the hero is felt to be somehow “Christlike”.⁸

⁵ Walsh, Richard. *Reading the Gospels in the Dark: Portrayals of Jesus in Film*. Harrisburg: Trinity Press, 2003, 29

⁶ Ziolkowski, Theodore. *Fictional Transfigurations of Jesus*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1972, 26

⁷ Walsh, Richard. *Reading the Gospels in the Dark*, 30

⁸ Ziolkowski, Theodore. *Fictional Transfigurations of Jesus*, 26

Volgens Ziolkowski ligt het concept “fictional transfigurations of Jesus” dichterbij het originele verhaal van Jezus dan de “pseudonyms of Christ”. Deze laatste is volgens hem een breder concept, met meer ruimte voor eigen interpretatie. Hierover zegt Ziolkowski: “the pseudonym of Christ is highly relative, depending as it does upon the author’s understanding and interpretation of Christianity.”⁹ Ziolkowski geeft hiermee aan dat “the pseudonym of the Christ” een subjectiever concept is, dat op meerdere manieren geïnterpreteerd kan worden afhankelijk van het begrip en de interpretatie van het Christendom van de auteur. De definitie van een Christusfiguur volgens Ziolkowski is te complex en onhandzaam voor dit onderzoek, omdat zijn benadering veel ruimte voor interpretatie overlaat.

In haar boekreview *Gezien, gehoord gelezen* geeft mediawetenschapper Laura Copier aan dat theologen en religiewetenschappers inderdaad een dergelijk onderscheid maken tussen een Jezusfilm en een Christusfilm. Copier beschrijft dat een Jezusfilm zich focust op “de historische feiten die bekend zijn omtrent de persoon en het leven van Jezus, terwijl in een Christusfilm een hoofdpersonage voorkomt dat kenmerken en raakvlakken heeft met de Bijbelse Jezus, maar dat letterlijk niet is.”¹⁰ De definitie van Copier is handzaam en geeft het onderscheid tussen een Jezus- en een Christusfiguur duidelijk weer, maar is erg beknopt voor een analyse naar het personage van Brian.

In zijn boek *Jezus at the Movies: The First One Hundred Years* helpt religiewetenschapper W. Barnes Tatum zijn lezers bij het kijken naar Jezusfilms aan de hand van verschillende casusfilms. Tatum maakt hierbij een onderscheid tussen “Jesus-story films”, films die gaan over het leven van Jezus en die meestal plaats vinden in Palestina in de eerste eeuw, en “Christ-figure films”, films die meestal plaatsvinden in de moderne wereld en het verhaal van Jezus terugroepen of een verhaal vertellen dat lijkt op het levensverhaal van Jezus.¹¹ Het personage wiens leven – en dood – ervaringen overeenkomen met die van Jezus wordt het filmische Christusfiguur genoemd.¹²

De manier waarop makers van een Christusfilm het verhaal van Jezus inzetten, ligt er aan of er sprake is van een impliciet of expliciet Christusfiguur. Expliciete Christusfiguren identificeren zich openlijk met Jezus of met een bepaald aspect uit het Bijbelverhaal. Soms wordt hierbij een specifieke tekst uit de Bijbel op een verbale of visuele wijze geciteerd.¹³ Een impliciet Christusfiguur omschrijft Tatum als “here, the central character do not understand themselves to be acting out the Jesus story, but rather the filmmaker uses images that lead the viewer to make the identification”.¹⁴ Een impliciet Christusfiguur heeft zelf niet door, dat hij handelt zoals Jezus, maar de filmmaker gebruikt zijn

⁹ Ibidem, 26

¹⁰ Copier, Laura. “Gezien, gehoord gelezen.” Review van *Jezus in beeld: een studie naar zijnverschijnen op het witte doek*, van Freek L. Bakker. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, 2012

¹¹ Tatum, James Barnes. *Jesus at the Movies: A Guide to the First Hundred Years*, vii

¹² Ibidem, 209

¹³ Ibidem, 210

¹⁴ Ibidem, 212

beeldmateriaal op een dergelijke manier waaruit de kijker dit kan afleiden. In haar boek *The Religious Film: Christianity and the Hagiopic* beschrijft Pamela Grace het concept van impliciete Christ-story films van Tatum als films waarbij de connectie tussen het personage en Christus wordt gemaakt door de kijker of criticus, mét of zonder aanwijzingen gegeven door de film zelf.¹⁵ De benadering van Tatum geeft een duidelijk onderscheid aan tussen een Jezusfiguur en een Christusfiguur. Tevens geeft Tatum naast deze beschrijving van de twee concepten een specificatie van de meest belangrijke categorie voor dit onderzoek, het Christusfiguur, en deelt deze op in twee subcategorieën. Om deze reden is zijn benadering specifiek genoeg en handzaam voor dit onderzoek.

3.2 Wetenschappelijke positionering

Het personage van Brian in *LIFE OF BRIAN* is een interessante casus voor onderzoek naar Christusfiguren in film. Het onderzoek dat tot dusver gedaan is naar de film, is voornamelijk theoretisch van aard. Echter, in dit onderzoek wordt een combinatie gemaakt van literatuuronderzoek en een filmanalyse. Op deze wijze wordt er getracht nieuwe inzichten te bieden in de status van het personage Brian in *LIFE OF BRIAN*.

Naar aanleiding van de omschrijving van een Christusfiguur volgens Tatum, verwacht ik dat het personage van Brian het beste als een Christusfiguur omschreven kan worden en *LIFE OF BRIAN* dus het beste als een Christusfilm kan worden beschouwd. Het centrale personage in de film is niet Jezus, maar Brian; een personage wiens leven - en dood - parallellen vertoont met dat van Jezus. In de film zijn de personages van Brian en Jezus twee duidelijk gescheiden: hieruit wordt duidelijk dat Brian Jezus letterlijk gezien niet is.

¹⁵ Grace, Pamela. *The Religious Film: Christianity and the Hagiopic*. London: Wiley-Blackwell, 2009, 56

4. Het wetenschappelijk debat omtrent de status van Brian.

In deze paragraaf wordt er gekeken wat er tot dusver is geschreven over de status van het personage Brian in LIFE OF BRIAN. De focus ligt hierbij op de mate waarin verschillende wetenschappers het personage Brian beschrijven als een Jezus-, dan wel Christusfiguur.

In zijn artikel “Life of Brian Research” doet Philip R. Davies onderzoek naar LIFE OF BRIAN. Volgens Davies is de film te lezen als een theologische tekst; het historisch onderzoek dat is gedaan door Monty Python voor het maken van de film en de verwijzingen naar het Nieuwe Testament zijn hiervoor volgens hem het bewijs.¹⁶ Daarom schrijft hij in zijn onderzoek een analyse over LIFE OF BRIAN als “Life of Jesus”. De basis voor deze analyse is de observatie dat, volgens Davies, Brian Jezus is, zowel als dat hij dat duidelijk niet is.¹⁷ Davies beschrijft dit fenomeen aan de hand van de Christologie en zijn zogenoemde “brianology”, waarin hij de personages van Jezus Christus en Brian Cohen in de film bestudeert en definieert.¹⁸

Volgens Davies wordt het personage van Jezus, die in de film slechts tweemaal voorkomt, neergezet als iemand die niet in aanraking komt met het gewone volk. Uit de scène van de preek op de berg blijkt dat zijn woorden weinig effect hebben op zijn landgenoten. Brian daarentegen is het tegenovergestelde van Jezus; hij lijdt onder het overvloedige contact met andere mensen, die zijn volgelingen worden.¹⁹ Er wordt door Monty Python in de film dus een duidelijk onderscheid gemaakt tussen de “goddelijke” Jezus en de “menselijke” Jezus. Deze laatste wordt in de film vertolkt door het personage van Brian, een Jezus van vlees en bloed. Over het personage van de ‘goddelijke’ Jezus wordt in de film weinig bekend; hij wordt enkel van een afstand gefilmd.²⁰ Davies spreekt dus over Brian als een menselijke Jezus, een Jezus van vlees en bloed. Het lijkt erop dat Davies het personage Brian als een Jezusfiguur interpreteert, hoewel hij hier niet expliciet op duidt. Wel benadrukt hij dat Brian en Jezus twee gescheiden personages zijn in de film en dat er een dergelijk onderscheid bestaat tussen het soort Jezusfiguur dat zij representeren.

In zijn artikel “Life of Brian or Life of Jesus?” gaat James G. Crossley in op zowel het maatschappelijk als het wetenschappelijk debat. Hij geeft twee argumenten die volgens hem standaard gebruikt worden om aan te tonen dat de film LIFE OF BRIAN niet aanstootgevend of blasfemisch is. Dit is volgens hem deels omdat in de film duidelijk wordt dat Brian en Jezus twee gescheiden personages zijn (zoals duidelijk wordt in de scène met de Drie Wijzen en de scène van Jezus’ preek op de berg) en deels omdat de film geen aanval doet op Jezus als grondlegger van de religie, maar meer op slechte religie en de slechte interpretatie daarvan.

¹⁶ Davies, Philip R. “Life of Brian Research,” *Biblical Studies/Cultural Studies: The Thrid Sheffield Colloquium*. (Sheffield Academic Press: 1998), 406

¹⁷ Ibidem, 406

¹⁸ Ibidem, 406

¹⁹ Ibidem, 408

²⁰ Ibidem, 409

Echter, Crossley geeft aan dat hij van mening is dat er weldegelijk significante overlap tussen de personages van Brian en Jezus doordat een tal van aspecten in de levens van Brian en Jezus expliciete overeenkomsten vertonen.²¹ Bijvoorbeeld, Brian en Jezus worden geboren op dezelfde plek en op dezelfde tijd. Brian wordt bij zijn geboorte zelfs ten onrechte voor Jezus aangezien wanneer hij bezoek krijgt van de Drie Wijzen. Net als Jezus wordt Brian ook wel ‘Brian van Nazareth’ genoemd, ter verwijzing naar zijn geboorteplaats. Zowel Brian als Jezus worden door hun volgelingen aangezien voor de Messias en zelfs hun taalgebruik vertoont regelmatig gelijkenissen. Tevens vertoont de manier waarop Brian tot zijn einde komt overeenkomsten met de dood van Jezus Christus. Echter, hierbij is er eveneens een groot verschil, hoewel vele evangeliën eindigen met het feit dat Jezus herrijst uit de dood, eindigt Brians verhaal aan het kruis.²² Uit de overduidelijke parallellen tussen de personages concludeert Crossley dat bepaalde ‘tegenstanders’ van de film in dit opzicht gelijk hebben; Brian representeert Jezus inderdaad op enige wijze.²³ Dit statement lijkt overeen te komen met wat Davies zegt in zijn artikel, namelijk dat “Brian both *is* Jesus and is clearly *not* Jesus”.²⁴ Echter, Crossley doet verder geen duidelijke uitspraak over het personage van Brian als Jezus- dan wel Christusfiguur.

In het boek *Bible and Cinema: Fifty Key Films* schrijft ook Richard Walsh een hoofdstuk over de film *LIFE OF BRIAN*. Walsh onderzoekt of *LIFE OF BRIAN*, in de context van de bijbelfilm, beschouwd kan worden als een Jezusfilm. Hij geeft net als Crossley aan dat er duidelijke parallellen te vinden zijn tussen het personage van Brian en het leven van Jezus zoals beschreven in het Nieuwe Testament, maar het personage van Brian is Jezus niet.²⁵ Echter, volgens Walsh kunnen we de film alleen begrijpen en grappig vinden als we waarnemen dat Brian op de een of andere manier Jezus is, ook al is dit niet de Jezus zoals beschreven in het evangelie of zoals eerder verfilmd in Hollywood.²⁶ Dit is echter een van de weinige concluderende uitspraken die Walsh doet over of *LIFE OF BRIAN* als een Jezusfilm beschouwd kan worden. Verder zegt hij hierover dat Brian de stijl van Jezus aanneemt om een komisch effect te verzorgen.²⁷ Hiermee duidt Walsh op wat volgens hem de relatie is tussen Brian en Jezus; Brian neemt een dergelijke Jezusstijl aan die nodig is om het komische aspect in de film te veroorzaken (ook al is dit niet de Jezus zoals beschreven in de Bijbel). Het lijkt er dus op dat Walsh Brian ziet als een Christusfiguur, die slechts (een deel van) de stijl van Jezus overneemt, met als doel om de kijker aan het lachen te maken.

In het boek *Savior on the Silver Screen* beschrijven Richard C. Stern, Clayton N. Jefford en Gueric Debona hun onderzoek naar negen films over het leven van Jezus. Opmerkelijk is dat zij

²¹ Ibidem, 96

²² Ibidem, 96

²³ Ibidem, 97

²⁴ Davies, “Life of Brian Research”, 406

²⁵ Walsh, Richard. “Monty Python’s *Life of Brian* (1979)” in *Bible and Cinema: Fifty Key Films*, ed Adele Reinhartz (London and New York: Routledge, 2013), 189

²⁶ Ibidem, 189

²⁷ Ibidem, 189

hierin ook LIFE OF BRIAN hebben opgenomen, terwijl ze zelf aangeven dat “Monty Python does not offer an overt consideration of Jesus as the subject of the film, but rather of a fictional character named Brian.”²⁸ Stern et al. noemen het verhaal van LIFE OF BRIAN “a tale of two saviors”, een verhaal van twee redders, waarmee het personage van Brian en het personage van Jezus bedoeld worden. Ze spreken over een verhaal met twee helden en twee protagonisten.²⁹ Stern et al. beschrijven een contrast tussen de eerste protagonist, Jezus, het “commonly envisioned figure”, zoals we die kennen uit de traditionele christelijke traditie en de tweede hoofdpersoon, Brian. Brian wordt door Stern et al. beschreven als een gewone man van de straat, rationeel van geest en met de zorgen van een normale jood die leeft in een Romeins Palestina in de eerste eeuw van onze jaartelling.³⁰

Stern et al. noemen Brian een “counter-christ”, maar zeker geen “anti-christ”.³¹ Brian wordt omschreven als een soort contra-Christus, waarvan Stern et al. geen duidelijk definitie geven. Dit zou kunnen duiden op een Christusfiguur dat een tegenhanger is van de historische Jezus, maar niet op de manier van een anti-christ, waarmee meestal de duivel bedoeld wordt.³² Stern et al. geven hierbij de uitleg dat Brian graag een goede jood wil zijn. Om de Romeinse overheersing op een actieve manier te bestrijden, sluit Brian zich aan bij een groep anti-Romeinse activisten; het People’s Front of Judea. Echter, Brian heeft zeker niet de intentie om leider van de groep te worden.³³ Ook is hij niet op zoek naar volgelingen, maar een religieuze beweging vindt hem en besluit hem te volgen. Ze vragen om zijn “words of guidance” en zijn op zoek naar tekens en wonderen. Als Brian aan het einde van de film wordt gekruisigd, aanbidden zij hem voor zijn opoffering en zien zijn kruisiging als symbool van zijn toewijding aan hen en hun verzet tegen het Romeinse Rijk.³⁴ Stern et al. spreken over het personage van Brian in de termen van een Christusfiguur. Zij beschrijven overeenkomsten tussen het personage van Brian en het levensverhaal van Jezus, maar beschrijven Brian als een “counter-christ”.

Uit deze literatuuranalyse blijkt dat de meeste wetenschappers een duidelijke nadruk leggen op het feit dat Jezus en Brian in de film twee gescheiden personages zijn. Echter, Davies en Crossley geven aan dat er weldegelijk parallellen te vinden zijn tussen het personage van Brian en het levensverhaal van Jezus Christus zoals beschreven in de Bijbel. Dit zou erop kunnen duiden dat Brian het beste als een Christusfiguur omschreven kan worden, omdat er duidelijke raakvlakken zijn tussen het personage van Brian en de Bijbelse Jezus, maar Brian letterlijk gezien Jezus niet is.

De meeste van de hierboven besproken wetenschappers blijven erg onduidelijk over hun positie ten opzichte van de status van het personage van Brian. Een reden hiervoor kan zijn dat er geen

²⁸ Stern, R. C., Jefford, C. N., & DeBona, G. *Savior on the Silver Screen*. New York: Paulist Press, 1999, 238

²⁹ Ibidem, 238

³⁰ Ibidem, 239

³¹ Ibidem, 239

³² Nichols, Stephen J. “Prophecy Makes Strange Bedfellows: On the History of Identifying the Antichrist” *Journal of the Evangelical Theological Society*, 44:1 (2001). 87-105

³³ Stern, R. C., Jefford, C. N., & DeBona, G. *Savior on the Silver Screen*, 239

³⁴ Ibidem, 239

eenduidige definitie bestaat van de concepten Jezus- en Christusfiguur of het ontbreken van een soort handleiding die beschrijft hoe Jezus- en Christusfiguren in films herkend en geïnterpreteerd kunnen worden. Anton Karl Kozlovic doet een poging om hier meer verduidelijking in te brengen en stelt een overzicht op waarin hij vijftientig kenmerken van Christusfiguren in films beschrijft. In hoofdstuk 5 zal bekeken worden in hoeverre zijn kenmerken bruikbaar zijn voor een analyse naar het personage van Brian.

5. Vijfentwintig kenmerken van Christusfiguren in films

Anton Karl Kozlovic stelt in zijn artikel “The Structural Characteristics of the Cinematic Christ-figure” een overzicht op van vijfentwintig structurele kenmerken van Christusfiguren in films. Kozlovic een van de weinige wetenschappers is die onderzoek heeft gedaan naar dit fenomeen, daarom zal zijn artikel gedeeltelijk gebruikt worden voor de analyse naar personage van Brian in LIFE OF BRIAN.

5.1 Het onderscheid tussen een Jezusfiguur en een Christusfiguur volgens Kozlovic.

In zijn artikel geeft Anton Karl Kozlovic aan dat Christusfiguren tegenwoordig in veel films voorkomen, maar dat deze door critici vaak genegeerd worden. Ook geeft hij aan dat sommige kijkers de personages in films verkeerd interpreteren en denken een Christusfiguur te zien, terwijl dit niet het geval is. Daarom wil Kozlovic het filmische Christusfiguur definiëren om meer duidelijkheid te krijgen over de vraag “what can be legitimately called a cinematic Christ-figure?”³⁵

Om hier een uitspraak over te kunnen doen, maakt ook Kozlovic het conceptuele onderscheid tussen een Jezus- en een Christusfiguur. In cinema worden door schrijvers en regisseurs zowel Jezus- als Christusfiguren op het doek gepresenteerd. Kozlovic beschrijft een Jezusfiguur als een personage die een representatie van de ‘goddelijke’ Jezus vormt. Om naar een Jezusfiguur of naar een personage die zijn missie reflecteert te refereren wordt de persoonsnaam “Jezus” gebruikt.³⁶ Een dergelijk Jezusfiguur is vaak gemakkelijk te identificeren en komt bijvoorbeeld voor in THE GREATEST STORY EVER TOLD, KING OF KINGS en THE LAST TEMPTATION OF THE CHRIST. Kozlovic beschrijft een Christusfiguur, als “any figure in the arts who resembles Jesus”.³⁷ Naar een Christusfiguren kan op meerdere manieren gerefereerd worden, bijvoorbeeld Christ, de Messias of de gezalfde. Over een Christusfiguren in film zegt Kozlovic “Jesus is not portrayed directly but is represented symbolically or at times allegorically. Christ figures can be identified either by particular actions that link them with Jesus”.³⁸ Een Christusfiguur representeert dus letterlijk gezien niet Jezus, maar wordt aan Jezus gelinkt door bepaalde handelingen die hij/zij uitvoert. Kozlovic zegt over Christusfiguren in film: “cinematic transfigurations of Jesus Christ (J.C.) and are best described as Christ-figures, but not Jesus-figures”. Volgens Kozlovic kan een filmische gedaante van Jezus Christus meestal het beste omschreven worden als een Christusfiguur, bijvoorbeeld in THE DAY THE EARTH STOOD STILL en E.T..

³⁵ Kozlovic, Anton Karl. “The Structural Characteristics of the Cinematic Christ-figure,” *Journal of Religion and Popular Culture*, Volume 8 (2004), 1

³⁶ Ibidem, 1

³⁷ Ibidem, 1

³⁸ Ibidem, 1, 2

5.2 Een kritische blik op Kozlovic' onderzoeksmethode.

In zijn onderzoek tracht Kozlovic een omschrijving te geven van Christusfiguren in films. Hiervoor heeft hij 25 volgens hem structurele kenmerken van een Christusfiguur in hedendaagse cinema opgesteld. Een lijst van deze kenmerken met een korte beschrijving is te vinden in bijlage 1. Er wordt gebruik gemaakt van Kozlovic overzicht van kenmerken, omdat hij een van de weinige wetenschappers is die enige uitspraak heeft gedaan over de kenmerken van Christusfiguren in films. In deze paragraaf wordt er een kritische blik geworpen op zijn onderzoeksmethode en de bruikbaarheid van zijn overzicht voor een analyse naar het personage van Brian.

Om een lijst van kenmerken van Christusfiguren op te stellen, heeft Kozlovic een overzicht gemaakt van een aantal films uit de hedendaagse cinema. Hij zegt hierover: "A preliminary overview of the popular cinema revealed twenty-five structural characteristics of the cinematic Christ-figure."³⁹ Verder geeft Kozlovic geen specificatie van de wijze waarop hij deze films geanalyseerd heeft en hoe hij een overzicht van de kenmerken van Christusfiguren in film heeft opgesteld. Er wordt ook geen informatie verschaft over hoeveel films Kozlovic geanalyseerd heeft, noch over de manier waarop de selectie van de geanalyseerde films gemaakt is.

Wel beschrijft Kozlovic zelf een aantal andere beperkingen van zijn onderzoek. Zo geeft hij aan dat niet alle kenmerken gevonden werden in alle films en dat elk element verschillend geïnterpreteerd kan worden afhankelijk van de context waarin het verschijnt. Echter, Kozlovic geeft ook aan dat hij vindt dat hun veronderstelde gemeenschappelijkheid dient als uitgangspunt voor zijn analyse. Dat niet alle kenmerken voorkomen in alle films die Kozlovic geanalyseerd heeft, blijkt uit de wijze waarop Kozlovic ze beschrijft. Bij de omschrijving van de meeste kenmerken gebruikt hij de woorden "frequently", "sometimes" en "usually", dit wekt de indruk dat de kenmerken niet structureel in films teruggevonden werden, terwijl Kozlovic in zijn titel en inleiding van het artikel oppert structurele kenmerken van Christusfiguren in film te geven. Tevens geeft Kozlovic geen data waarin hij aangeeft hoe vaak een dergelijk kenmerk in films gevonden is en ook geeft hij geen data over significantie.

Kozlovic beschrijft dat voor sommige filmkijkers het lastig is het fenomeen 'zien wat je wilt zien' te vermijden, en dat het daarom belangrijk is een formele checklist van kenmerken op te stellen.⁴⁰ Echter, Kozlovic geeft bij weinig kenmerken aan hoe deze herkend kunnen worden in films of hoe we deze kenmerken op een juiste wijze kunnen interpreteren om het 'zien wat we willen zien' te voorkomen. Daarbij zijn veel termen die hij in zijn definities gebruikt subjectief: zo kan bijvoorbeeld van de uitspraak 'kleurrijk personage' geen objectieve definitie gegeven worden. Kozlovic geeft dus weinig aanwijzingen om zijn kenmerken te herkennen. Hij zegt over zijn eigen analyse:

³⁹ Ibidem, 6

⁴⁰ Ibidem, 6

The following descriptive explication is a useful introductory template for assessing any Christ-figure claim, whether trivial or not, coupled with the judicious application of viewer prudence, pertinence and perseverance in identifying all the constituent elements, however artfully constructed.⁴¹

Kozlovic stelt dat zijn opgestelde checklist kijkers kan helpen om een Christusfiguur in film op een juiste manier te interpreteren en identificeren, maar hij geeft niet aan wanneer een personage als Christusfiguur beschouwd kan worden. Kozlovic heeft 25 kenmerken opgesteld, maar hij geeft niet aan bij het bezitten van welk aantal van deze kenmerken een personage als Christusfiguur beschouwd kan worden. Hij vormt geen duidelijk antwoord op zijn hoofdvraag.

Kozlovic' artikel kan dus geen volledige duidelijkheid geven over of we Brian als Christusfiguur kunnen beschouwen. Daarom zullen zijn kenmerken beschouwd worden kenmerken die een Christusfiguur in film kán bezitten. Wel stelt Kozlovic een aantal interessante kenmerken op over Christusfiguren in films, die van toepassing kunnen zijn op het personage van Brian. In paragraaf 5.3 zullen de kenmerken die op het personage van Brian van toepassing besproken worden. Vervolgens worden deze kenmerken in paragraaf 6.1 geanalyseerd op basis van een segmentatieanalyse. Kenmerken die Kozlovic heeft betiteld met "sometimes" worden per definitie niet behandeld, omdat de waarschijnlijkheid hiervan erg laag lijkt.

5.3 Bruikbare kenmerken van Kozlovic voor de analyse van Brian.

Hoewel er het één en ander aan te merken valt op Kozlovic' onderzoeksmethode, doet hij toch een aantal interessante observaties met betrekking tot Christusfiguren in films. Daarom zullen er in deze paragraaf een aantal van zijn kenmerken besproken worden die wellicht interessant kunnen zijn voor een analyse naar het personage van Brian. De volledige lijst met kenmerken is te vinden in bijlage 1.

- **Tangible:** volgens Kozlovic zijn Christelijke protagonisten meestal tastbaar, zichtbaar en kleurrijke personages, hoewel zij soms slechts gedeeltelijk bloot worden gesteld aan de kijker. Hun levensverhaal is vaak gekoppeld aan een gekke, onverwachte of obscure geboorte, herkomst, aankomst of creatie.⁴²
- **Central:** Christusfiguren zijn meestal het centrale personage in de film. Deze Christusfiguren verschijnen vaak in een redder- of verlosser modus.⁴³
- **A sexually identified woman:** Vaak is er een Maria Magdalena-figuur, wie zich veel rondom het Christusfiguur bevindt. Zij is een seksuele vrouw, wie op een bepaalde manier gerelateerd

⁴¹ Ibidem, 6

⁴² Ibidem, 8

⁴³ Ibidem, 9, 10

is aan het Christusfiguur, maar ze weet niet hoe ze haar seksualiteit ten opzichte van hem moet uiten.⁴⁴

- **A decisive death and resurrection:** Christusfiguren zijn vaak betrokken bij een vorm van offer, voornamelijk als zij de rol hebben van verlosser. Dit offer gaat meestal samen met bloed, lijden en de dood. Vaak overlijden deze Christusfiguren op dezelfde manier als Jezus Christus en sterven aan het kruis. Later in de film herrijzen zij op wonderbaarlijke wijze uit de dood.⁴⁵
- **Service to “lesser”, sometimes ungrateful others:** Het offer of de dood van een Christusfiguur is voor anderen gebaseerd op hogere principes, zoals eerlijkheid, oprechtheid en nobelheid. Degenen die gered worden van dit offer of de dood, zijn meestal van mindere waardigheid, bekwaamheid, macht, talent enzovoort dan het Christusfiguur, die zijn lot moet ondergaan. Echter, veel van deze anderen die gered worden zijn ondankbaar of keren zich zelfs tegen het Christusfiguur.⁴⁶
- **A cruciform pose:** Christusfiguren worden vaak in een kruisigingspositie vertoond, een onmiskenbaar symbool van hun Christelijke herkomst. Deze positie kan zeer subtiel, maar ook zeer openlijk getoond worden in de film.⁴⁷
- **Jesus’ garb: physical and spiritual:** Met de term “physical Jesus’ garb” doelt Kozlovic op het feit dat veel Christusfiguren in film worden gekleed in een iconisch wit gewaad, naar het populaire beeld van Jezus. Wit is de kleur van puurheid en heiligdom. Het aspect “spiritual Jesus’ garb” duidt op het feit dat Christusfiguren vaak geassocieerd worden met heilige aura’s en stralend licht, net als Jezus wiens gezicht “straalde als de zon, en zijn gewaad was witter dan licht”.⁴⁸
- **Blue eyes:** filmische Christusfiguren hebben vaak blauwe ogen, omdat dit in de Bijbel als een symbolische kleur beschouwd wordt. Echter, men zou geen blauwe ogen verwachten van een Joodse jongen die met zijn moeder in een rustige, woestijnachtige omgeving in Judea woont.⁴⁹

⁴⁴ Ibidem, 14

⁴⁵ Ibidem, 15

⁴⁶ Ibidem, 16

⁴⁷ Ibidem, 20

⁴⁸ Ibidem, 20

⁴⁹ Ibidem, 21

6. Een filmanalyse naar het personage van Brian.

Zoals te lezen in paragraaf 5.3 heeft Kozlovic een aantal interessante kenmerken van het filmische Christusfiguur opgesteld. In deze paragraaf wordt kort beschreven in welke mate deze kenmerken toepasselijk zijn voor het personage van Brian. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de eerder besproken literatuur en de film- en segmentatieanalyse, die te vinden is in bijlage 2. In de segmentatieanalyse is de film per scène geanalyseerd. Hierbij is specifiek gelet op (de status van) het personage van Brian. Aangezien Kozlovic geen duidelijke specificatie geeft van zijn kenmerken, wordt in deze paragraaf mijn interpretatie van deze kenmerken met betrekking tot het personage van Brian geschetst.

6.1 Analyse van het personage van Brian Cohen volgens de kenmerken van Kozlovic.

- **Tangible:** volgens Kozlovic zijn Christelijke protagonisten meestal tastbaar, zichtbaar en kleurrijke personages. In contrast met het personage van Jezus kan Brian inderdaad als een tastbaar en zichtbaar personage beschouwd worden. In zijn artikel *Life of Brian in Research* beschrijft Philip R. Davies dat het personage van Jezus wordt neergezet als iemand die niet in aanraking komt met het gewone volk. Dit blijkt onder andere uit de scène van de preek op de berg, waarin Jezus' woorden weinig effect lijken te hebben op zijn landgenoten. Brian daarentegen is het tegenovergestelde van Jezus en wordt gekweld met de aandacht van zijn volgelingen. Davies maakt een onderscheid tussen de 'goddelijke' Jezus en de 'menselijke' Jezus. Deze laatste wordt in de film vertolkt door het personage van Brian, een Jezus van vlees en bloed.⁵⁰
- **Central:** Christusfiguren zijn meestal het centrale personage in de film.⁵¹ In scène drie (volgens de segmentatieanalyse) geeft Jezus een preek op een berg aan een menigte. Al gauw zoomt de camera weg van Jezus, naar het perspectief van Brian die achteraan in de menigte staat. Jezus wordt slechts vaag gehoord en van een verre afstand gefilmd. Hieruit blijkt dat het personage van Jezus in de film vrij onbelangrijk is. Brian is het centrale personage; zijn levensloop wordt gevolgd. Tevens blijkt uit de segmentatieanalyse dat bijna alle scènes draaien om het personage van Brian en de gebeurtenissen in zijn leven.
- **A sexually identified woman:** Kozlovic beschrijft dat er vaak zich vaak een Maria Magdalena-figuur rondom het Christusfiguur bevindt. In LIFE OF BRIAN zou dit het personage van Judith kunnen zijn. Brian ziet Judith voor het eerst in de derde scène van de film en lijkt meteen in haar geïnteresseerd te zijn. Als Brian zich aansluit bij het People's Front of Judea

⁵⁰ Davies, Philip R. "Life of Brian Research", 409

⁵¹ Kozlovic, Anton Karl. "The Structural Characteristics of the Cinematic Christ-figure," 9 10

wordt hij gered door Judith als hij vlucht voor de Romeinen (scène 9), prijst zij hem voor zijn daden (scène 10) en komt Judith voor Brian op als zijn moeder hem beschrijft als gewone jongen (scène 21). In de laatste scène komt Judith Brian persoonlijk vaarwel zeggen en spreekt ze zijn bewondering voor hem uit (scène 28) Echter, Kozlovic omschrijving van een dergelijk personage is niet uitgebreid genoeg om Judiths personage met betrekking tot dit kenmerk adequaat te analyseren.

- **A decisive death and resurrection:** Christusfiguren zijn vaak betrokken bij een vorm van offer, voornamelijk als zij de rol hebben van verlosser. Dit offer gaat meestal samen met bloed, lijden en de dood. Vaak overlijden deze Christusfiguren op dezelfde manier als Jezus Christus en sterven aan het kruis.⁵² Dit kenmerk heeft duidelijk betrekking op het personage van Brian: in de laatste scène wordt Brian gekruisigd met een groep anderen en geven zijn volgelingen, zijn moeder, Judith en het People's Front of Judea hem hun laatste woorden.
- **Service to "lesser", sometimes ungrateful others:** Het offer of de dood van een Christusfiguur is voor anderen gebaseerd op hogere principes, zoals eerlijkheid, oprechtheid en nobelheid.⁵³ Dit lijkt bij Brian ook het geval te zijn: Stern et al. beschrijven dat Brians volgelingen zijn kruisiging opvatten als een offer aan hen en het verzet tegen het Romeinse Rijk.⁵⁴ Dit blijkt uit de laatste scène waarin zij hun eer aan hem betuigen.

Uit een analyse van deze kenmerken blijkt dat het personage van Brian zeker raakvlakken heeft met een aantal van Kozlovic' kenmerken. Echter, bij de meeste kenmerken bevat Brians personage delen uit de beschrijving van Kozlovic, maar voldoet hij hier niet volledig aan. Bijvoorbeeld; Brian sterft inderdaad op dezelfde wijze als Jezus en dit wordt door zijn volgelingen gezien als een offer, gebaseerd op hogere principes. Maar, hierbij wordt weinig nadruk gelegd op het lijden van Brian en ook is de scène van de kruisiging niet bloederig of treurig opgezet. Een reden hiervoor zou kunnen zijn dat Monty Python een komische draai aan de scène wil geven en het lijden in de scène niet het belangrijkste aspect is dat zij willen benadrukken. Tevens geeft Kozlovic aan dat Christusfiguren, net als Jezus, op een miraculeuze wijze uit de dood herrijzen, maar Brians verhaal eindigt aan het kruis.

Omdat Kozlovic kenmerken veel ruimte voor interpretatie overlaten, is het lastig om de kenmerken op een eenduidige wijze te interpreteren. Echter, een aantal van de hierboven genoemde kenmerken komen overeen met wat filmwetenschappers aspecten van de zogeheten "mise-en-scène" noemen. In hun boek *Film Art: an Introduction* beschrijven David Bordwell en Kristin Thompson dat mise-en-scène gaat over wat er te zien is in een shot. Hierbij wordt er gelet op setting, belichting, kostuum en het gedrag van de personages.⁵⁵ Deze kenmerken kunnen objectiever geanalyseerd

⁵² Ibidem, 15

⁵³ Ibidem, 16

⁵⁴ Stern, R. C., Jefford, C. N., & DeBona, G. *Savior on the Silver Screen*, 239

⁵⁵ Bordwell, David and Kristin Thompson. *Film Art: An Introduction*. 6th edition. New York: McGraw-Hill, 2001, 156

worden, omdat zij simpelweg wel of niet in een shot te zien zijn. De volgende kenmerken van Kozlovic kunnen geanalyseerd worden volgens mise-en-scène:

- **A cruciform pose:** Christusfiguren worden vaak in een kruisigingspositie vertoond; Brian wordt gekruisigd en hiermee wordt er in deze scène gerefereerd naar de positie van een kruis.
- **Jesus' garb: physical and spiritual:** veel Christusfiguren worden gekleed in een iconisch wit gewaad. Brian draagt tevens een wit gewaad, hoewel dit er niet volledig eerste-eeuws uitziet; Brian draagt namelijk gewoon een korte broek.
- **Blue eyes:** filmische Christusfiguren hebben vaak blauwe ogen, omdat dit in de Bijbel als heilige kleur beschouwd wordt. Ook bij Brian is dit het geval.

6.2 Narratieve analyse

Met de kenmerken van Kozlovic kan er slechts een thematische analyse van het personage van Brian uitgevoerd worden. Deze zal aangevuld worden met een narratieve filmanalyse, volgens het concept van Bordwell en Thompson. Zij omschrijven het concept “narrative” als “a chain of events in cause-effect relationship occurring in time and space.”⁵⁶ Deze definitie omvat drie componenten die belangrijk zijn voor de narratieve vorm, namelijk causaliteit, tijd en ruimte. Volgens Bordwell en Thompson zijn de personages meestal degenen die causaliteit veroorzaken.⁵⁷ Dit is een belangrijk aspect in deze filmanalyse, omdat er voornamelijk gekeken zal worden naar oorzaak-gevolg structuren en welke rol het personage van Brian hierin speelt. Personages kunnen oorzaken veroorzaken en de effecten ervan waarnemen omdat “within the film’s formal system, they make things happen and react to the twists and turns of events.”⁵⁸

In een filmver telling hebben personages verschillende eigenschappen, de door Bordwell en Thompson genoemde “traits”. Hiertoe behoren alle specifieke kwaliteiten en kenmerken van een personage, zoals bijvoorbeeld houding, vaardigheden, voorkeuren, psychologische belangen, uiterlijk en kostuumdetails.⁵⁹ Deze kenmerken van personages zoals beschreven door Bordwell en Thompson komen deels overeen de aspecten van mise-en-scène, zoals deze zijn beschreven zijn in de analyse van de kenmerken van Kozlovic. Daarom kunnen de kenmerken van het filmische Christusfiguur volgens Kozlovic en een narratieve filmanalyse naar Brian samen een inzicht geven in de manieren waarop Brian als Christusfiguur omschreven kan worden.

In een narratieve analyse wordt gekeken naar de verhaallijn van LIFE OF BRIAN. Om hier een uitspraak over te kunnen doen, is een segmentatieanalyse gemaakt, waarbij de film per scène op een

⁵⁶ Bordwell, David and Kristin Thompson. *Film Art: An Introduction*, 60

⁵⁷ Ibidem, 62

⁵⁸ Ibidem, 63

⁵⁹ Ibidem, 63

aantal aspecten geanalyseerd is. Hierbij is specifiek gelet op causaliteit, de handelingen van het personage van Brian en hoe deze twee aspecten in relatie staan met het personage van Brian als Christusfiguur. Deze segmentatieanalyse is te vinden in bijlage 2. In deze paragraaf zullen een aantal aspecten uit deze segmentatieanalyse die betrekking hebben op Brian als Christusfiguur uitgelicht en beschreven worden.

De verhaallijn van *LIFE OF BRIAN* draait om het feit dat het hoofdpersonage, Brian, door de buitenwereld wordt aangezien voor de Messias, de verlosser en de zoon van God. Al in de eerste scène van de film (volgens de segmentatieanalyse uit bijlage 2) krijgen we te maken met dit probleem. In deze scène komen de drie wijzen langs bij de stal van Brian omdat ze denken dat dit de stal is waar Jezus ligt. Zij brengen goud, wierook en mirre en prijzen Brian als de zoon van God. Zodra zij doorhebben dat ze bij de verkeerde stal zijn aangekomen, vertrekken ze naar de stal van Jezus. Door dit misverstand wordt Brian al vanaf zijn geboorte onterecht aangezien voor Messias.

Op een aantal punten in de film zijn Brians handelingen of uitspraken vergelijkbaar met die van Jezus. In scène 7 komt dit zeer expliciet naar voren; Een ex-lepralijder bedelt om geld bij Brian en zijn moeder Mandy. Hij heeft een gesprek met Brian, die hem uiteindelijk iets geeft. De ex-lepralijder reageert hier erg ondankebaar op, waarop Brian zegt: “there is no pleasing some people”. Hierna wordt er een expliciet verband tussen de woorden van Brian en die van Jezus gelegd; de ex-lepralijder zegt hierop namelijk “that is exactly what Jesus said sir”. Het lijkt alsof Brian onbewust dezelfde woorden als Jezus gebruikt, maar dat zijn omstanders hem (en de kijker) hierop wijzen.

In een aantal scènes van de film wordt nadruk gelegd de “joodsheid” van Brian. In haar artikel “Jesus in Film: Hollywood Perspectives on the Jewishness of Jesus” geeft Adele Reinhartz dit aan. Zij zegt: “Brian's Jewishness is asserted frequently in the film.”⁶⁰ Reinhartz geeft een aantal voorbeelden, bijvoorbeeld het moment waarop Brian te horen krijgt dat zijn vader een Romein is (scène 6). Brian reageert hier onthutst op en zegt boos: “I'm not a Roman, Mum, and I never will be! I'm a Kike! A Yid! A Hebe! A Hook-nose! I'm Kosher, Mum. I'm a Red Sea Pedestrian and proud of it!”⁶¹ Ook beschrijft Reinhartz het moment waarop Brian bij Pilatus moet komen na een inval in zijn paleis. Pilatus begroet hem met de woorden “Now, what is your name, Jew?”⁶² Reinhartz zegt over deze nadruk op de “joodsheid” van Brian: “these examples do not establish Jesus's own Jewish identity so much as they draw on common knowledge of Jesus' Jewish identity to set up Brian as a comic messiah figure.”⁶³ Reinhartz stelt dus dat er wordt ingespeeld op de algemeen bekende fenomeen dat Jezus een jood was, met als doel om Brian neer te kunnen zetten als een komisch Messiasfiguur.

⁶⁰ Reinhartz, Adele. “Jesus in Film: Hollywood Perspectives on the Jewishness of Jesus.” *Journal of Religion and Film*, Volume 2, No. 2 (1998)

⁶¹ Ibidem

⁶² Ibidem

⁶³ Ibidem

In scène 18 geeft Brian een preek voor een kleine groep mensen, in een poging niet op te vallen voor de Romeinen. Zodra Brian stopt met praten, gebeurt er iets opmerkelijks: de groep mensen willen meer van hem horen en besluiten hem te volgen, ze zien hem aan voor Messias. Eigenlijk is er geen specifieke reden waarom Brian als Messias wordt aangezien, maar dit is volgens mij juist het punt dat Monty Python wil maken met de film. In de volgende drie scènes wordt de film bijna absurd. Brians groep volgelingen wordt groter en groter en zij zoeken in zijn woorden naar tekens en wonderen. In deze scènes wordt er op een zeer expliciete wijze een vergelijking gemaakt tussen het personage van Brian en dat van Jezus, maar voor de kijker blijft het gedurende de hele film duidelijk dat Brian Jezus niet is.

In de slotscène wordt Brian gekruisigd en lijkt het alsof Brian dood door Judith en zijn volgelingen gezien wordt als een offer aan hen en hun strijd tegen de Romeinse overheersing. Zelfs Judith doet geen poging meer hem te redden. De film eindigt met een komische variant op het lied “always look on the bright side of life”. Brian eindigt dus, net als Jezus, aan het kruis.

7. Conclusie

In dit onderzoek is gekeken of het personage van Brian in de film *LIFE OF BRIAN* als een Christusfiguur kan worden opgevat. Het personage in de film wiens leven – en dood – ervaringen overeenkomen met die van Jezus wordt door Tatum het filmische Christusfiguur genoemd.⁶⁴ Hierbij maakt hij een onderscheid gemaakt tussen een impliciet- en een expliciet Christusfiguur. Bij een impliciet Christusfiguur wordt de connectie tussen het personage en Christus gemaakt door de kijker of criticus, mét of zonder aanwijzingen gegeven door de film zelf.⁶⁵ Echter, in *LIFE OF BRIAN* is er sprake van een expliciet Christusfiguur, omdat Brian zich (onbewust) openlijk identificeert met Jezus of aspecten uit het Bijbelverhaal.⁶⁶ Dit blijkt uit een combinatie van literatuur- en filmonderzoek.

Uit een literatuuranalyse blijkt dat er onduidelijkheid is over de status van het personage van Brian. Over het algemeen wordt een duidelijke nadruk gelegd op het feit dat Brian en Jezus twee gescheiden personages zijn. Om deze reden kunnen we Brian het beste als een Christusfiguur kunnen omschrijven. Letterlijk gezien is Brian Jezus niet, maar zijn levenservaringen vertonen parallellen met die van Jezus.

Uit een analyse naar het personage van Brian volgens de kenmerken van Anton Karl Kozlovic blijkt dat een aantal van Kozlovic' kenmerken van toepassing zijn op het personage van Brian. Bijvoorbeeld: Brian lijkt de menselijke, tastbare Jezus te zijn, Brian is het centrale personage in de film en hij sterft, net als Jezus, aan het kruis. Zijn dood wordt door zijn volgelingen gezien als zijn offer aan hen en hun gevecht tegen de Romeinse overheersing. Ook worden een aantal van Kozlovic' mise-en-scène aspecten teruggevonden in het personage van Brian, bijvoorbeeld: Brian wordt gefilmd in een kruispositie en Brian heeft blauwe ogen en is gekleed in een wit gewaad.

Uit de narratieve analyse blijkt dat Brian op meerdere manier als Christusfiguur naar voren komt in de film. Bijvoorbeeld, Brian wordt vanaf het begin van de film onterecht voor Messias aangezien. In de film wordt een duidelijke nadruk gelegd op de “joodsheid” van Brian en één van zijn omstanders wijst hem expliciet op zijn taalgebruik, dat gelijk is aan dat van Jezus.

⁶⁴ Ibidem, 209

⁶⁵ Grace, Pamela. *The Religious Film: Christianity and the Hagiopic*, 56

⁶⁶ Tatum, James Barnes. *Jesus at the Movies: A Guide to the First Hundred Years*, 210

8. Literatuurlijst

Literatuur

Bordwell, David and Kristin Thompson. *Film Art: An Introduction*. 6th edition. New York: McGraw-Hill, 2001

Copier, Laura. "Gezien, gehoord gelezen." Review van *Jezus in beeld: een studie naar zijn verschijnen op het witte doek*, van Freek L. Bakker. *Tijdschrift voor Mediageschiedenis*, 2012, via <http://www.tmgonline.nl/index.php/tmg/article/view/20/64>. Laatst bezocht op 25 september 2014.

Crossley, James G. "Life of Brian or Life of Jesus? Uses of Critical Biblical Scholarship and Non-Orthodox Views of Jesus in Monty Python's *Life of Brian*," *Relegere: Studies in Religion and Reception 1* (2011): 93-114.

Davies, Philip R. "Life of Brian Research," *Biblical Studies/Cultural Studies: The Thrid Sheffield Colloquium*. (Sheffield Academic Press: 1998), pp. 400-414

Grace, Pamela. *The Religious Film: Christianity and the Hagiopic*. London: Wiley-Blackwell, 2009.

Kozlovic, Anton Karl. "The Structural Characteristics of the Cinematic Christ-figure," *Journal of Religion and Popular Culture*, Volume 8 (2004).

Nichols, Stephen J. "Prophecy Makes Strange Bedfellows: On the History of Identifying the Antichrist" *Journal of the Evangelical Theological Society*, 44:1 (2001). 87-105

Reinhartz, Adele. "Jesus in Film: Hollywood Perspectives on the Jewishness of Jesus." *Journal of Religion and Film*, Volume 2, No. 2 (1998).

Stern, R. C., Jefford, C. N., & DeBona, G. *Savior on the Silver Screen*. New York: Paulist Press, 1999.

Tatum, James Barnes. *Jesus at the Movies: A Guide to the First Hundred Years*. Santa Barbara: Polebridge Press, 1994.

Walsh, Richard. "Monty Python's *Life of Brian* (1979)" in *Bible and Cinema: Fifty Key Films*, ed Adele Reinhartz (London and New York: Routledge, 2013), pp. 187-92

Walsh, Richard. *Reading the Gospels in the Dark: Portrayals of Jesus in Film*. Harrisburg: Trinity Press, 2003.

Ziolkowski, Theodore. *Fictional Transfigurations of Jesus*. Princeton, N.J.: Princeton University Press, 1972.

Televisieprogramma's

Friday Night, Saturday Morning, Series 1, Edition 7, British Broadcasting Channel 2 (London: BBC2, 1979) Laatst bezocht op 28 september 2014, via: <https://www.youtube.com/watch?v=CeKWWuye1YE>

Populaire media

Bhaskar, Sanjeev. "What did 'Life of Brian' ever do for us?" *The Telegraph* (2009) Laatst bezocht op 20 oktober 2014, via: <http://www.telegraph.co.uk/culture/film/6679546/What-did-Life-of-Brian-ever-do-for-us.html>

Bijlage 1: De 25 kenmerken van Christusfiguren in film volgens Kozlovic.

In zijn artikel “The Structural Characteristics of the Cinematic Christ-Figure” geeft Anton Karl Kozlovic een overzicht van 25 kenmerken van Christusfiguren in film. Een lijst van deze kenmerken en een korte beschrijving wordt hieronder weergegeven.

1. **Tangible:** volgens Kozlovic zijn Christelijke protagonisten meestal tastbaar, zichtbaar en meestal kleurrijke personages, hoewel zij soms slechts gedeeltelijk bloot worden gesteld aan de kijker. Hun levensverhaal is vaak gekoppeld aan een gekke, onverwachte of obscure geboorte, herkomst, aankomst of creatie.⁶⁷
2. **Central:** Christusfiguren zijn meestal het centrale personage in de film. Deze Christusfiguren verschijnen vaak in een redder- of verlosser modus.⁶⁸
3. **Outsiders:** Christusfiguren zijn meestal buitenstaanders van de gemeenschap. Dit wordt door Kozlovic ook wel gedefinieerd als “above”, boven, of “beyond”, buiten, of “out there”. Zij zijn wel in de wereld, maar niet van deze wereld.⁶⁹
4. **Divinely sourced and tasked:** Christusfiguren komen vaak ter aarde met behulp van een opzettelijke goddelijke ingreep die wordt gedaan door een dergelijk Godsfiguur.⁷⁰
5. **Alter egos:** Christusfiguren hebben meestal alter ego’s en/of dubbellevens en/of vaak een dubbele aard; één fantastische/speciale en een wereldse. Deze dualiteit komt voornamelijk veel voor bij Christusfiguren in de rol van een superheld, maar kan ook bij andere soorten Christusfiguren voorkomen.⁷¹
6. **Special normal:** Christusfiguren zijn speciale, buitengewone wezens, terwijl ze meestal verschijnen als “normale” mensen (of aliens, dieren of objecten) tijdens hun alledaagse, niet superhelden-tijd. Dit komt overeen met een het verhaal van Jezus, die over water kon lopen, maar tegelijkertijd ook gewoon een timmerman in Nazareth was. Zelfs als Christusfiguren er normaal uitzien, zijn zij dit toch niet. Zo als al eerder genoemd; deze Christusfiguren leven in de wereld, maar zijn niet van de wereld en vinden soms zelfs hun herkomst niet op de wereld.⁷²
7. **Twelve associates:** Christusfiguren hebben soms een relatie met het iconische nummer 12. Bijvoorbeeld; zij hebben twaalf intieme vrienden. Samen representeren zij Jezus en de twaalf apostelen. Het doel van deze intieme vrienden is om het Christusfiguur te verheerlijken, zelfs als dit zeer indirect gebeurt.⁷³

⁶⁷ Kozlovic, Anton Karl. “The Structural Characteristics of the Cinematic Christ-figure,” 8

⁶⁸ Ibidem, 9,10

⁶⁹ Ibidem, 10

⁷⁰ Ibidem, 11

⁷¹ Ibidem, 11

⁷² Ibidem, 12

⁷³ Ibidem, 13

8. **The holy age:** Soms begint het goddelijke missie van Christusfiguren op de mystieke leeftijd van dertig, the Bijbelse leeftijd waarop Jezus begon met het uitvoeren van zijn vaders wens.⁷⁴
9. **A betrayer associate:** een van de vertrouwelingen of kennissen van het Christusfiguur speelt de rol van Judas; een goede vriend of compagnon die hem verraad voor heilloze redenen.⁷⁵
10. **A sexually identified woman:** Vaak is er een Maria Magdalena-figuur, wie zich veel rondom het Christusfiguur bevindt. Zij is een seksuele vrouw, wie op een bepaalde manier gerelateerd is aan het Christusfiguur, maar ze weet niet hoe ze haar seksualiteit ten opzichte van hem moet uiten.⁷⁶
11. **A pointing prophet and baptism rites:** Soms is er een Johannes de Doper-figuur. Hij identificeert en/of de weg wijst naar het Christusfiguur en vervolgens verdwijnt in de traditie van Johannes.⁷⁷
12. **A decisive death and resurrection:** Christusfiguren zijn vaak betrokken bij een vorm van offer, voornamelijk als zij de rol hebben van verlosser. Dit offer gaat meestal samen met bloed, lijden en de dood. Vaak overlijden deze Christusfiguren op dezelfde manier als Jezus Christus en sterven aan het kruis. Later in de film herrijzen zij op wonderbaarlijke wijze uit de dood.⁷⁸
13. **Triumphalism:** de dood van Jezus Christus gaat vaak gepaard met een triomfantelijke overwinning, zelfs als het op dat moment een pyrrhusoverwinning (schijnsucces) lijkt. Apostel Paul zei over Jezus: “we believe that Jesus died and rose again” (1 Thess. 4:14), dit is ook vaak het geval bij filmische Christusfiguren.⁷⁹
14. **Service to “lesser”, sometimes ungrateful others:** Het offer of de dood van een Christusfiguur is voor anderen gebaseerd op hogere principes, zoals eerlijkheid, oprechtheid en nobelheid. Degenen die gered worden van dit offer of de dood, zijn meestal van mindere waardigheid, bekwaamheid, macht, talent enzovoort dan het Christusfiguur, die zijn lot moet ondergaan. Echter, veel van deze anderen die gered worden zijn ondankbaar of keren zich zelfs tegen het Christusfiguur.⁸⁰
15. **A willing sacrifice:** Christusfiguren zijn meestal in de positie om voor een bepaalde opoffering te kiezen, door nieuw opgedane kennis, status, positie of hun doel om een bepaald missie te volbrengen.⁸¹
16. **Innocent:** Hoewel Christusfiguren vaak worden beschuldigd of zelfs schuldig worden verklaard voor het plegen van bepaalde misdaden, zijn ze onschuldig en worden ze vaak oneerlijk behandeld.⁸²

⁷⁴ Ibidem, 13

⁷⁵ Ibidem, 13

⁷⁶ Ibidem, 14

⁷⁷ Ibidem, 14

⁷⁸ Ibidem, 15

⁷⁹ Ibidem, 16

⁸⁰ Ibidem, 16

⁸¹ Ibidem, 16

- 17. A cruciform pose:** Christusfiguren worden vaak in een kruisigingspositie vertoond, een onmiskenbaar symbool van hun Christelijke herkomst. Deze positie kan zeer subtiel, maar ook zeer openlijk getoond worden in de film.⁸³
- 18. Cross associations:** Soms worden Christusfiguren veel afgebeeld met tekenen van een kruis. Dit is het symbool van het Christendom, gebaseerd op het instrument dat de Romeinen gebruikten voor executies.⁸⁴
- 19. Miracles and signs:** Af en toe wordt het Christusfiguur in films geïdentificeerd door het doen van iconische handelingen die Jezus ook uitvoerde, bijvoorbeeld het veranderen van water in wijn.⁸⁵
- 20. Simplicity:** Christusfiguren verschijnen vaak als nerds. Ze zijn onhandig, stuntelend, mentaal onstabiel of dwazen. Vaak wordt de eenvoud van Christusfiguren onterecht aangezien als domheid, hun heiligdom wordt verward met onnozelheid en hun tolerantie en medeleven wordt gezien als zwakte. Christusfiguren worden dus vaak onterecht aangezien voor dwazen, terwijl dit eigenlijk een kenmerk van hun eenvoud is.⁸⁶
- 21. Poverty:** “poverty” is een aspect dat vaak samen gaat met het hiervoor genoemde kenmerk “simplicity”. Dit aspect refereert naar armoede, gebrek aan rijkdom of, als er wel geld beschikbaar is, naar de vraag hoe dit geld te besteden. Dit doet denken aan Jezus die arm en machteloos was en zei: het is gemakkelijker voor een kameel om door het oog van een naald te gaan, dan het voor een rijke man is het rijk van God binnen te treden.⁸⁷
- 22. Jesus’ garb: physical and spiritual:** Met de term “physical Jesus’ garb” doelt Kozlovic op het feit dat veel Christusfiguren in film worden gekleed in een iconisch wit gewaad, naar het populaire beeld van Jezus. Wit is de kleur van puurheid en heiligdom. Het aspect “spiritual Jesus’ garb” duidt op het feit dat Christusfiguren vaak geassocieerd worden met heilige aura’s en stralend licht, net als Jezus wiens gezicht “straalde als de zon, en zijn gewaad was witter dan licht.”⁸⁸
- 23. Blue eyes:** filmische Christusfiguren hebben vaak blauwe ogen. Dit in tegenstelling tot wat men zou verwachten van een Joodse jongen, die met zijn moeder in een rustige, woestijnachtige omgeving in Judea woont.⁸⁹ Een verklaring hiervoor is dat in de Bijbel blauw de symbolische kleur van “de hemelse oorsprong van Christus is”, omdat de hemel blauw is.⁹⁰ Symbolisch gezien is blauw de kleur van het goddelijke, van de waarheid en van trouw.

⁸² Ibidem, 17

⁸³ Ibidem, 17

⁸⁴ Ibidem, 18

⁸⁵ Ibidem, 19

⁸⁶ Ibidem, 19

⁸⁷ Ibidem, 19

⁸⁸ Ibidem, 20

⁸⁹ Ibidem, 20

⁹⁰ Ibidem, 20

Tevens is blauw een symbool zuiverheid. Daarom is het begrijpelijk waarom de ogen van Jezus blauw zijn, zeker gezien het feit dat Jezus' "eyes must have been remarkable."⁹¹

24. Holy exclamations: er is iemand die, dan wel in beeld, dan wel niet in beeld, direct of indirect naar het Christusfiguur refereert als Jezus of God. Hiervoor worden vaak de termen "My God!" of "Oh my God!" of "Jezus Christus!" expliciet gebruikt.⁹²

25. J.C. initials and "Chris" referents: soms kennen de namen van Christusfiguren de initialen J.C., net als Jezus Christus. Ook wordt het Christusfiguur soms vernoemd naar Jezus, bijvoorbeeld met de naam "Chris" of "Christopher". Deze namen staan in het Grieks voor "one who carried Christ".⁹³

⁹¹ Ibidem, 20

⁹² Ibidem, 21

⁹³ Ibidem, 21

Bijlage 2: Segmentatieanalyse

Scène nr.	Tijds code	Verhaallijn	Causaliteit m.b.t. Brian	Handelingen van Brian	Hoe komt Brian in deze scène naar voren als een Christusfiguur?
1	00.00 – 03.59	De Drie Wijzen komen op bezoek bij de stal van Brian.	<p>Oorzaak: de drie wijzen komen de verkeerde stal binnen en zien Brian aan voor Messias.</p> <p>Gevolgen: al vanaf zijn geboorte wordt Brian door een misverstand voor Messias aangezien.</p>	Baby Brian ligt in zijn kribbe.	Brian wordt in de scène aangezien als zoon van God, maar al gauw blijkt dat hij dit niet is. Dan vertrekken de wijzen naar de stal van Jezus. Hieruit blijkt dat Brian en Jezus twee gescheiden personages zijn. Zij hebben wel een aantal overeenkomsten, bijvoorbeeld de plaats en datum waarop zij geboren zijn.
2	04.00 – 06.27	Titelsequentie waarin de Brians levensloop wordt verkort weergegeven.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
3	06.28 – 10.18	Jezus van Nazareth preekt voor een menigte. Brian staat achteraan tussen ruziënde omstanders.	<p>Oorzaak: De omstanders van Brian luisteren niet naar de preek, maar staan te ruziën. Mandy vindt de preek van Jezus saai en onbelangrijk en gaat liever naar een steniging.</p> <p>Gevolg: Er wordt in de film weinig aandacht besteedt aan het personage van Jezus, omdat hij niet het centrale personage in de film is.</p>	Brian luistert naar de preek van Jezus geeft af en toe wat commentaar op de ruziënde omstanders. Dan ziet Brian het People's Front of Judea en een van hun leden; Judith.	Ook in deze scène wordt erg duidelijk dat Brian en Jezus gescheiden personages zijn. Jezus staat voor de menigte te preken, Brian staat achteraan te luisteren. De menigte is maar weinig geïnteresseerd in Jezus' woorden. Ook zoomt de camera weg van Jezus, naar het perspectief van Brian. Jezus wordt slechts vaag gehoord en van afstand gefilmd. Hieruit blijkt dat het personage van Jezus in de film vrij onbelangrijk is. Brian is het centrale personage; zijn levensloop wordt gevolgd. Dit is tevens de laatste keer dat het personage Jezus in de film verschijnt (al in de 10 ^e minuut).
4	10.19 – 13.51	Brian en Mandy gaan naar een steniging.	n.v.t.	Brian gaat mee naar de steniging.	De film volgt de activiteiten van het centrale personage in de film; Brian Cohen.
5	13.32 – 15.35	Brian heeft een conversatie met een bedelende ex-lepralijder.	<p>Oorzaak: Brian doet een uitspraak, waarop de ex-lepralijder zegt: "that is exactly what Jesus said sir".</p> <p>Gevolg: en wordt een</p>	Brian praat met de ex-lepralijder.	Er wordt een vergelijking gemaakt tussen de woorden van Jezus en die van Brian. Hieruit blijkt wederom een overeenkomst tussen Brian en de historische Jezus.

			expliciet parallel gelegd tussen de woorden van Jezus en die van Brian. Brian neemt hier (onbewust) zelfs zijn exacte woorden over.		
6	15.36 – 17.19	Brian hoort van zijn moeder dat zijn vader een Romein is.	Oorzaak: Brian gaat in tegen het feit dat hij (half)romeins is en staat erop een echte jood te zijn. Gevolg: we zien een gelijkenis tussen Brian en Jezus; Brian wil graag een jood zijn, net als Jezus was.	Brian heeft een conversatie met zijn moeder en reageert boos en verward als hij hoort dat hij (half)romeins is.	Ook hier is een parallel te vinden tussen de historische Jezus en het personage van Brian. Brian is eigenlijk half Romeins, maar hij zegt zelf een echte jood te zijn, net als Jezus was.
7	17.20 – 22.44	Er is een gevecht in de arena. Brian ontmoet het People's Front of Judea.	Oorzaak: Brian wil graag een echte jood zijn. Gevolg: om dit te bewijzen wil hij graag bij het People's Front of Judea, een groep mensen die tegen de Romeinen vecht.	Brian werkt in de arena en verkoopt snacks. Hij ziet het People's Front of Judea en wil zich hierbij aansluiten.	Brian wil graag aansluiten bij het People's Front of Judea om te strijden tegen de Romeinen en te bewijzen dat hij een echte jood is.
8	22.45 – 25.05	Het is nacht. Brian beschildert het Romeins paleis en krijgt grammatica lessen van een Romein.	Oorzaak: Brian moet bewijzen dat hij echt tegen de Romeinen is. Gevolg: er wordt meer nadruk gelegd op het feit dat Brian tegen de Romeinen en voor de joden is.	Brian schildert "Romans go home" op een het paleis van Pilatus. Brian krijgt een les in Latijn van een Romein.	Hier wordt extra nadruk gelegd op de relatie tussen het jodendom en Brian. Hij wil vechten tegen de Romeinen en behoort tot het People's Front of Judea.
9	25.06 – 26.23	Het is ochtend, Brian vlucht voor de Romeinen en wordt gered door Judith.	n.v.t.	Brian is klaar met het beschilderen van de muur en vlucht voor de Romeinen.	n.v.t.
10	26.24 – 29.37	Het People's Front of Judea maakt een plan om de Romeinen aan te vallen. Brian wordt geaccepteerd in de groep.	Oorzaak: Judith vertelt over de glorieuze daad van Brian, die 100 keer "Romans go home" op het paleis heeft geschreven. Gevolg: Versterking van de relatie tussen Brian en Judith.	Brian wordt geaccepteerd en is nu lid van het People's Front of Judea.	Er is een speciale band tussen Brian en Judith. Zij zou gezien kunnen worden als een soort Maria Magdalena-figuur in zijn leven.
11	29.38 – 33.42	Het People's Front of Judea valt het paleis van Pilatus binnen.	Oorzaak: People's Front of Judea vecht met het Judean People's Front, terwijl ze hetzelfde doel hebben.	Brian probeert tegen de groep te spreken, maar hier wordt niks op uit gedaan.	Brian is het meest opvallende personage in de scène, die probeert de rest advies te geven. Brian lijkt hier een leiderspositie aan te nemen, maar er wordt niet

			Gevolg: Brian spreekt tegen de groep: “Brothers brothers, we should be struggling together. We mustn't fight each other! Surely we should be united against the common enemy!”		naar hem geluisterd.
12	33.43 – 36.37	Brian wordt gepakt door de Romeinen en beland in een cel.	Oorzaak: Het People's Front of Judea valt het paleis van Pilatus binnen. Gevolg: Brian wordt opgepakt en belandt in een cel.	Brian belandt in een cel.	Brian is steeds degene die voor de Romeinen moet vluchten en uiteindelijk toch gepakt wordt. Het lijkt alsof hij het offer moet maken voor het hele People's Front of Judea.
13	36.38 – 40.44	Brian moet bij Pilatus komen en weet aan de Romeinen te ontvluchten.		Pilatus vraagt Brian “what is your name, Jew?” Brian: “I am not Jewish, I am a Roman”. Brian vertelt over zijn Romeinse vader.	Ook hier wordt Brians “joodsheid” wederom benadrukt.
14	40.45 -	Brian moet vluchten voor de Romeinen en wordt gered door een ruimteschip.	Oorzaak: Brian wordt gered door een ruimteschip. Gevolg: het ruimteschip laat de kijker betwijfelen of het verhaal zich wel in het verleden afspeelt.	Brian vlucht voor de Romeinen en belandt in een ruimteschip.	Het verhaal van Jezus Christus speelt zich af in het verre verleden. Doordat Brian gered wordt door een ruimteschip, een voertuig dat meestal wordt gelinkt aan de toekomst, kan betwijfeld worden of het levensverhaal van Brian zich in het verleden afspeelt.
15	42.54 – 44.02	Er vindt een preek plaats van een aantal sprekers.	n.v.t.	Brian komt niet voor in deze scène	n.v.t.
16	44.03 – 46.13	Brian tracht te onderhandelen met een marktkoopman.	n.v.t.	Brian onderhandelt met de marktkoopman.	n.v.t.
17	46.14 – 50.10	De Romeinen zoeken bij Matthias naar Brian, Brian verstopt zich op een balkon.	n.v.t.	Brian houdt zich schuil op het balkon.	n.v.t.
18	50.11 – 53.38	Brian valt van het balkon en belandt tussen deze sprekers. Hij preekt tegen	Oorzaak: om aan de Romeinen te ontvluchten, geeft Brian een kleine preek. De menigte lijkt het met hem oneens te zijn. Dan ziet Brian de Romeinen	Brian komt van boven (het balkon) vallen en belandt tussen een aantal sprekers. Hij begint te preken en moet dan wederom vluchten voor de	Vanaf deze scène wordt Brian door een steeds grotere groep mensen voor de Messias aangezien. Hier is geen directe reden voor. Vanaf hier wordt Brian door zijn volgelingen openlijk als

		de kleine menigte om te ontsnappen aan de Romeinen.	en stopt hij met spreken. Gevolg: zodra Brian stopt te spreken is de menigte opeens zeer geïnteresseerd in wat hij te vertellen heeft en besluiten hem te volgen. Steeds meer mensen sluiten zich hierbij aan.	Romeinen.	Christusfiguur geïdentificeerd.
19	53.39 – 55.18	Brian vlucht voor zijn volgelingen. Het achterlaten van zijn schoen zijn zij als een heilig teken.	Oorzaak: Brian wordt aangezien voor Messias. Gevolg: Brian heeft weinig behoefte aan een groep volgelingen en besluit voor hen te vluchten.	Brian vlucht voor de Romeinen en zijn volgelingen.	Brian krijgt steeds meer volgelingen. Zijn woorden zijn plotseling heilig en zijn volgelingen zoeken naar tekens en wonderen.
20	55.19 – 01:00 .15	Brian wordt gevonden door zijn volgelingen, die hem de hemel in prijzen.	Oorzaak: geen Gevolg: Brian wordt aangezien voor Messias en al zijn uitspraken worden als heilig beschouwd door zijn volgelingen.	Brian ontkent dat hij de Messias is en wil met rust gelaten worden. Uiteindelijk zegt hij de Messias te zijn zodat zijn volgelingen vertrekken.	Brian ontkent echt dat hij de Messias is, maar hier gaan zijn volgelingen niet mee akkoord. Ze zoeken naar een verklaring voor zijn ontkenning, bijvoorbeeld: “only the true Messiah denies his divinity”. Brian wordt in dit aantal scènes dus letterlijk vergeleken met Jezus, maar het blijft voor de kijker heel duidelijk dat hij dit niet is.
21	01:00 .15 – 01:05 .26	Brian heeft de nacht met Judith doorgebracht. Zijn volgelingen wachten hem 's ochtends op voor zijn huis.	n.v.t.	Brian spreekt tegen de menigte.	Brian probeert zijn volgelingen duidelijk te maken dat zij allen individuen zijn en niemand hoeven te volgen. Brian heeft dus geen behoefte aan volgelingen.
22	01:07 .08 – 01:08 .30	Brian wordt door Pilatus veroordeeld tot kruisiging.	Oorzaak: Brian vecht tegen de Romeinen. Gevolg: Brian moet zijn leven opofferen namens het People's Front of Judea.	Brian wordt veroordeeld tot kruisiging.	Brian is de enige van het People's Front of Judea die wordt opgepakt. Hij wordt veroordeeld tot kruisiging en moet een offer afleggen namens deze groep.
23	01:08 .31 – 01:10 .13	Judith tracht het People's Front of Judea over te halen om Brian te redden.	n.v.t	n.v.t.	Judith is degene die Brian probeert te redden. Hieruit wordt wederom hun speciale relatie duidelijk.
24	01:08 .32 – 01:19	Cross-cutting scène: er	n.v.t	Brian loopt met een kruis op zijn schouder naar de plek van de	n.v.t.

	.12	wordt afgewisseld tussen shots van het People's Front of Judea, de rij met veroordeelden voor de kruisiging en shots van Pilatus die spreekt voor een grote menigte.		kruisiging.	
28	01:19 .13 – 01:29 .00	Brian wordt gekruisigd. Zijn moeder, het People's Front of Judea en Judith komen hem vaarwel zeggen.	Oorzaak: Brian heeft gevochten tegen de Romeinen. Gevolg: Brian wordt gekruisigd. Zijn volgelingen zien dit als een offer aan hen en hun verzet tegen de Romeinse overheersing.	Brian hangt aan het kruis.	Brian wordt niet gered en moet zijn lot ondergaan. Judith en Brians volgelingen vatten dit op als een offer.